

علامه طباطبائی محور معرفت اسلامی در حوزه و دانشگاه است

آیت‌الله مصباح‌یزدی در دیدار جمعی از استادان دانشگاه علامه طباطبائی گفت: علامه طباطبائی محور معرفت اسلامی هم در قم و هم در دانشگاه‌ها بود.

آیت‌الله مصباح‌یزدی در دیدار جمعی از استادان دانشگاه علامه طباطبائی گفت: علامه طباطبائی محور معرفت اسلامی هم در قم و هم در دانشگاه‌ها بود.

به گزارش خبرگزاری مهر، جمعی از استادان دانشگاه علامه طباطبائی در قالب برنامه معرفت افزایی استادان با عنوان طرح «ضیافت اندیشه» نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری دانشگاه علامه طباطبائی با آیت‌الله محمدتقی مصباح‌یزدی در مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) دیدار و گفت‌وگو کردند.

آیت‌الله محمدتقی مصباح‌یزدی در این جلسه با اشاره به اینکه در گذشته، روالی در جامعه، خصوصاً در دانشگاه‌ها وجود داشته است که از آن با عنوان «ریزه خواری از غرب» تعبیر می‌شود، بیان کرد: دانشمندان غربی زحمت می‌کشیدند، با تحقیقات بسیار در علوم تجربی و علوم انسانی کتاب‌هایی می‌نوشتند و دانشجویان و تحصیل‌کردگان ما آنها را ترجمه و اقتباس می‌کردند و حتی همانند آن کتاب‌ها یا برگرفته‌ای از آنها در دانشگاه‌ها تدریس می‌شد. وی با بیان اینکه در آن زمان گویی نظریه‌های اندیشمندان غربی برای دانشجویان وحی‌مُنزل بود، گفت: کمتر پیش می‌آمد که دانشگاهیان ما مسائل ابتکاری از خودشان داشته باشند و اگر کسی می‌توانست مفاهیم عرضه شده توسط اندیشمندان غربی را به درستی منتقل کند، این افتخار بزرگی برایش محسوب می‌شد؛ این وضعیتی بود که پیش از انقلاب در دانشگاه‌های ما جریان داشت و آن را پذیرفته بودیم.

آیت‌الله مصباح‌یزدی با اشاره به اینکه عمده بحث‌های دوران انقلاب مربوط به علوم انسانی بود، تصریح کرد: طی این سال‌ها، پیشرفت‌های زیادی در علوم تجربی داشته‌ایم و امروز نه تنها ما یک برده برای آمریکایی‌ها نیستیم بلکه رقیبی برای آنها محسوب می‌شویم، اما در علوم انسانی مسئله‌طور دیگری است؛ زمانی که انقلاب شد مدتی دانشگاه‌ها تعطیل شدند تا تحولی در دانشگاه‌ها و برنامه‌های آنها به وجود آید تا با وضع مقتضای انقلاب انطباق پیدا کند؛ در دوران تعطیلی دانشگاه‌ها، کارهایی در این زمینه انجام شد ولی سطحی و نیم‌بند بودند و تحول اساسی ایجاد نشد.

وی افزود: با نگاهی به گذشته (قبل از انقلاب) و وضعی که از ابتدای انقلاب تاکنون پیش آمده، برای انسان باهوش کنجکاو حقیقت‌طلب سوالاتی مطرح می‌شود که اولاً چرا باید تغییر کند؟ با انقلاب، حکومت از سلطنتی به جمهوری تغییر کرد؛ آیا دانشگاه‌ها هم باید تغییر کنند؟ آیا محتوای درس‌ها باید تغییر کند؟ اصلاً تحول در علوم انسانی به چه معناست؟

وی با اشاره به اینکه یکی از دلایل اصلی وقوع انقلاب اسلامی، تحقق هدف آفرینش انسان است، تصریح کرد: اگر به دنبال پاسخ این سوال‌ها باشیم ابتدا باید ببینیم انقلاب ما چه تفاوتی با سایر انقلاب‌ها دارد؟ در بسیاری از کشورها انقلاب رخ داده است؛ از انقلاب‌های بلشویکی در شمال گرفته تا انقلاب کبیر فرانسه و انقلاب انگلستان، تفاوت انقلاب اسلامی با اینها در چیست؟ انقلاب اسلامی ایران، اهدافی الهی و معنوی داشته است.

آیت‌الله مصباح‌یزدی ضمن برشمردن نقش دانشگاه علامه طباطبائی در تبیین علوم انسانی در کشور از ابتدای انقلاب تاکنون گفت: اولین دانشگاهی که گرایش‌های اسلامی در آن رواج پیدا کرد دانشگاه علامه طباطبائی بود، دانشگاهی که از بین همه اسم‌هایی که برای آن پیشنهاد شده بود نام «علامه طباطبائی» را برای خود انتخاب کرد. دلیل آن این بود که علامه طباطبائی محور معرفت اسلامی هم در قم و هم در دانشگاه‌ها بود.

مؤسس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) در ادامه بیان کرد: مرحوم مطهری علم خود را از علامه طباطبائی گرفته بود و سال‌ها شاگردش بود، جلسه‌های اصول فلسفه و روش رئالیسم، ۲۰ سال قبل از نهضت امام برگزار می‌شد؛ بنیانگذار آن علامه طباطبائی بود، یعنی علم علامه طباطبائی توسط شهید مطهری در جامعه گسترش یافت و زمینه انقلاب را فراهم کرد.

وی افزود: آنجایی که ما به معارف اسلامی نیاز داشتیم، ریشه اش به آموزه های علامه طباطبایی بر می گردد و این افتخاری برای دانشگاهیان است که مبدأ رشد و معرفتشان را شناختند و خودشان اسم دانشگاه را «علامه طباطبایی» نام گذاری کردند و این موضوع به این معناست که علامه طباطبایی الگوی علم، معرفت، صفا، دوری از غرور و خودخواهی است.

آیت الله مصباح یزدی درباره رفتار و کردار علامه طباطبایی گفت: حدود ۳۰ سال همراه مرحوم علامه طباطبایی بودم و اصلاً یادم نیست که او یک بار کلمه «من» را گفته باشد. حتی یک بار! اصلاً از کلمه «من» بدشان می آمد! علامه طباطبایی از یک طرف تلاشی برای معرفت و علم می کند و از طرف دیگر تلاشی برای خودسازی؛ تا غرور و تکبر را کنار بگذارد و واقعاً باید این فرد را الگو قرار دهیم.

وی در پاسخ به درخواست تعدادی از اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی مبنی بر بازگویی خاطره ای از مرحوم علامه طباطبایی بیان کرد: علامه طباطبایی مردی است که نه تنها در ایران بلکه در دورترین کشورهای اسلامی پر آوازه است؛ اولین و دومین جلد از تفسیر المیزان در کشور اندونزی که یکی از مشرقی ترین کشورهای اسلامی است، ترجمه شد. در آن کشور اصلاً تشیع رواج نداشت؛ چند دانشجوی اندونزیایی به ایران آمده بودند، وقتی این تفسیر علامه طباطبایی چاپ شد آنها جلد اول و دوم آن را بردند و در اندونزی به زبان مالی ترجمه کردند.

وی ادامه داد: علامه طباطبایی گاهی محتاج نان شب بود، بارها شده بود که اجاره خانه خود را نمی توانست پرداخت کند. آن وقت کتابش در اندونزی ترجمه و منبعی برای تبلیغات اسلام در دورترین نقاط دنیا شد.

وی خاطرنشان کرد: در طول ۳۰ سالی که با او رفت و آمد داشتم گاهی مسائل پیچیده ای در درس وجود داشت که ما از پس آن بر نمی آمدیم؛ او را تنها می یافتیم و راجع به آن مسائل صحبت می کردیم. معمولاً وقتی سوال می کردم او تأملی می کرد و می گفت، نمی دانم! گاهی دیگر تأمل می کرد و می گفت ببینید این طور می شود؟

وی در پایان توضیح داد: آن زمان کسی او را نمی شناخت، از خیابان ها که عبور می کرد گویی طلبه ای عادی بود؛ جلوی شاگردان و دیگران در هر شرایطی یک انسان کاملاً متواضع بود، هیچ یک از امتیازات خودش را به رخ دیگران نمی کشید، نه علم خود را، نه علامه بودن را نه مفسر قرآن بودن را. همان زمان از دانشگاه الازهر مصر که در آن زمان یکی از بزرگترین دانشگاه های اسلامی دنیا بود به خاطر اثر تفسیر المیزان برایش تقریظ نوشتند، برای همان آدمی که در قم هم شناخته شده نبود.